

Prædiken juleaften 2016

Salmer:94, 100, 104, 99, 121

Solist: Henriette Holk, valdhorn

I dag vil jeg sige noget om godhed. Og det er på grund af det her tegn, som vi hører, at hyrderne får: de skal finde et barn, - i en krybbe.

Det sætter jo noget i gang i os, sådan et lille barn.

Derfor har jeg valgt, at vi også skulle have det billede på vores sangark i dag, som er på kirkebladet. Det er et maleri fra Maglebrænde kirke og vi har fået lov til at låne det af maleren Lars Physant.

Når jeg ser på det lille barn, der holdes af Marias beskyttende hænder, så får det mig til at tænke på godhed.

Det er ikke kun Marias omsorgsfulde hænder, der er tegn på godhed, det er også den lille drengs rækken ud mod verden.

Hans højre arm rækker ud,- med smil i øjnene rækker han ud; en lille hånd, hvor fingrene endnu er lidt bøjede om sig selv.

Når vi kigger på et lille barn, der rækker sine hånd eller sine hænder ud - eller op- mod os, så opstår der, helt af sig selv, en lyst til at tage den lille hånd, - eller række sin finger hen, så barnet kan gribe den og holde fast.

Barnet rækker ud, - og vi oplever en godhed, der af sig selv opstår i det møde; et møde, hvor den lille rækker ud og vil noget med verden. Og er vi opmærksomme på det, og på den lille, så fødes der en godhed i os. Og vi ved ikke helt, hvor den kommer fra, for den kommer

både fra den lille og fra een selv. Den opstår nemlig i mødet; den forbinder de to og den skaber tillid i begge to, på een og samme gang. Godheden fødes i mødet; fra den ene til den anden.

Godhed findes. Og godhed erfarer vi. Og vi erfarer den rent og u-besudlet i mødet med et lille barn.

Jeg tror, det er derfor, at julens budskab om den nyfødte bliver ved med at ville noget med os, - og bliver ved med at røre noget i os. For i mødet med den nyfødte, ja, med enhver nyfødt, da oplever vi hver gang denne dybe erkendelse af, at godhed findes. Godhed opstår. Og godhed er noget af det største i vores liv med hinanden.

Den lilles hånd, på billedet i dag, det er en hånd, der rækker ud. De voksne omkring den lille, når vi ser på deres hænder, så er det hænder, der er slidt af hverdagens arbejde. Man kan se, at det er hænder, der gør noget i verden. Ham til venstre, der kigger ned i den lilles øjne, hans hænder hviler roligt, som i en afventen og beundring. Manden bagved, ude til højre, hans hånd lyser i genskinnet fra de små fyrfadsllys; det er ikke en hånd, der lige dér gør noget aktivt, men man kan se, at det vil den gøre, hvis der er brug for det; den er parat.

Og Marias hænder, der holder om den lilles numse og mave, sådan et par varme hænder, der holder om ble og barn, de giver en selvfølgelig tryghed til barnet; hendes hænder fortæller barnet: der er plads til dig her, altid plads i verden til dig, - og det vil jeg også hjælpe dig med, hvis du skulle komme i tvivl om det. Med

hænderne og med deres kroppe giver de voksne barnet en vished: ”ja, du er ventet; vi vil dig det godt.” Sådan kan hænder tale et sprog, der er lige så forståeligt, som ord; hænder kan tale, så enhver forstår, at det her er noget, der er godt.

Vi ved så også, at hænder kan tale et sprog, der gør ondt. Som en kvinde i en af Jon Kalman Stefanssons bøger spørger sig selv, da hun sidder ved siden af en mand med stærke arbejdshænder - og hun er tiltrukket af ham - men så spørger hun alligevel sig selv: ”de hænder, er det nogle, der kan kærtegne ? eller er det hænder, der kan slå?”

Sådan er vores hænder et sprog. Med dem kan vi tale godhed og med dem kan vi også være afvisende og fjendtlige.

Men på Lars Physant billede er det gode hænder, for både de voksnes og det lille barns hænder er alle sammen tegn på, at de vil noget med hinanden og de vil noget godt. De er derfor en slags vidner på, at godhed findes. Derfor er det ikke kun barnet, der er ’verdens lys’, som billedet hedder, men jeg synes også, det er de voksne omkring den lille der bliver som lys i verden, for godhed opstår i mødet mellem mennesker.

Godhed behøves ikke gøre opmærksom på sig selv eller blive flashet eller råbt ud fra tagene. Godhed findes og opstår hele tiden.

Den opstår ud af opmærksomhed, siger en engelsk filosof. For godhed, - det er ikke bare noget, der kører inde i vores hjerter og hjerner og som vi tænker er en

god ting. Godhed er noget, der kan mærkes, for den er altid konkret. Den foregår mellem mennesker. Enten ved det vi gør eller det, vi siger.

Godhed opstår ved at vi er opmærksomme på en anden, og på andre. Ved virkelig at være opmærksomme og give opmærksomhed. Se ordentligt efter.

Altså ikke være over-optaget af egne tanker og lukket om egne forestillinger om den anden eller de andre, men i stedet: SE. Se på den anden, se på de andre. Se, hvad der sker i dem, når du gør eller siger det ene eller det andet. For, giver det glæde? ro? tryghed? det, du gør og siger? Giver det lindring? Giver det mad i skålen, en seng? et telt mod kulden? Eller giver det skuffelse, det du siger, eller bitterhed, - fremkalder det vrede eller fjendtlighed? det, du kaster ud i verden. Med dine hænder, med dine ord?

Det er kun ved at være opmærksomme på et andet menneske og på andre mennesker, at der fødes godhed imellem os; godhed som de ord og gerninger, der gør godt.

Det får I lige en lille sand historie om: jeg hørte engang om en dreng på 9-10 år, der så sin kammerat få sådan en grim skældud af en lærer. Og drengen blev så indigneret og ophidset, at han spontant rejste sig op og gik hen for at trøste. Det fik han så skældud over. Da han så bagefter, af nogle andre voksne, blev spurgt hvorfor han havde gjort det, og om hans ven da havde grædt, så svarede han: ”ja, - men ikke så man kunne se det.” Det synes jeg er et eksempel på opmærksomhed og godhed.

Jeg ved ikke om det er af blufærdighed eller fordi vi ikke vil virke for selvfede, men vi har de sidste mange år vænnet os til, at det er OK at gøre grin med dem, der gør noget godt andre. Så bruger vi ord som ”godhedsindustri”, ”politisk korrekthed” og ”selvgodhed”, for at nedgøre det, der egentlig var noget godt. Og i det daglige, i det små, har vi også en slags trend med at småoppe, når nogle gør noget godt. Det er lidt smart sådan lige at komme med en bemærkning, så det gode bliver gjort til noget ikke så godt, måske endda noget mistænkeligt. F.eks. kommer der en med blomster fordi hun bare er glad og vil give dem til sin kæreste, og så spørger man: ’hvem skal du score’? som om en gave altid har en bagtanke. Og min frisør fortalte, at hun skulle bage boller til børne-haven, fordi hendes lille dreng havde fødselsdag, og så tænkte hun:” jeg bager da også lige en kage til pædagogerne, til deres kaffestue, for de har så travlt. Da hun så kom om morgenen, med boller i den ene hånd og en kage i den anden, så sagde en af de andre forældre: ’ej, hvor overskudsagtigt’. Denne forælder kunne jo også have sagt: ’ej, -sikken en god idé!’ ’Tak at du gør det.’ ’Det giver mig inspiration til at gøre det en anden gang.’ For hvorfor gøre godhed til en lidt mistænkelig affære? Hvorfor tillader vi os at skyde andre menneskers motiver i skoene, de aldrig har haft, når de bare ville gøre noget godt for andre? hvorfor skal det mistænkeliggøres? Det gør ikke noget godt for nogen. Men det skaber grimhed, når vi taler grimt og tænker grimt. Og vi ER jo i stand til

at gøre godt og vi ER i stand til at skabe noget godt imellem os. Blandt andet ved at sige: ’TAK’. eller: ’Hvor var det sødt af dig.’ OG ’Tak at du tænkte på det.’ Sår er der nogle, der mener, at godhed er noget, man gør for at opnå noget. Men hvis man gør noget godt for at opnå noget med det, - noget andet end at gøre noget godt for andre- , så er ikke længere godhed; så er det beregning. Og det er noget helt andet! Godhed er nemlig noget, der aldrig kan blive et instrument for noget andet. For så opløser det sig selv. Det ved filosoferne. Godhed kan aldrig være et redskab for at opnå noget. Godhed er! Og er i egen ret. Den kan aldrig blive et instrument for noget andet, som Sven Brinkmann siger så godt.

” Det gjorde jeg vel af godhed” ” sagde Emil fra Lønneberg, da han havde kysset lærerinden og hun noget forbavset spurgte, hvorfor han gjorde det. ’Det gjorde jeg vel af godhed’ - måske var han også selv blevet lidt forbavset, siden han siger ’vel’. Men sikken en god idé! - at lade sig overvælde af ømhed og derefter forbavse sig selv ved at gøre noget godt for en anden. Godhed er noget, vi kan øve os i, -for vi kan øve os i at være opmærksomme på andre. Vi kan altid øve os, for det er alle mennesker fantastiske til: at øve sig! Og godhed kan vi øve os i. Vi kan øve os i at se på hinanden og se hinandens længsel og behov. Sådan forstår jeg det tegn, som hyrderne fik, da de skulle finde den nyfødte: der skal være nogen til at tage imod. Og nu er vi dem, der skal tage imod og være opmærksomme; og i det møde opstår godhed. Amen.